

Suomalaiset sarjakuvalehdet testissä

JOHANNES NYBACKA

Pienen Kurpitsan vuoden -94 viimeisessä numerossa päivittellään lukijan kirjeessä, kuinka "Pieni Kurpitsa on samanlaista roskaa kuin suurin osa muistakin suomalaisista omakustannesarjakuvista: huonosti piirrettyjä, sisällyksettömiä tarjontia, joiden tekijöillä on ollut tarkoituksena tehdä 'kotimaista omakustannesarjakuvaa' sen sijaan, että heillä olisi jokin sanottavaa". Kuulostaa kehäpäätelmältä. Makuarvostelmat ovat subjektiivisia (de gustibus non est disputandum) ja piirtäjien motiiveista en tiedä, mutta että sitä samaa roskaa?

Samaa roskaa

Pieni Kurpitsa näyttää hivenen kärsivän siitä, että Suuri Kurpitsa-firman isommat hankkeet vievät yhä suuremman osan Kurpitsaväen energiasta. Aikataulua, neljä numeroa vuodessa, on vaikea täyttää ja, jääkiekkokielellä sanottuna, melkoisesti uudistunut piirtäjä ei ole vielä aivan kasvanut vastuullisten tehtäviensä tasalle. Toki vanhempikin Kurpitsanaamoja kuten **Kari Salonen** tai **J. Lehto** on vielä tallella. Kakkosnumerossa Riionheimo piirtää selkeästi seksiä ja Kaltsu Kallio lämmittää sydäntä tapansa mukaan. Muissa numeroissa konkaritkaan eivät täysin saavuta omaa tasoaan. Parannusta muun muassa aikatauluongelmiin on tietävästi luvassa.

Ainakin **Reima Mäkisen** ja **Pete Tuomolan** Kupru eroaa sekä sisällöltään ja muodoltaan Kurpitsasta, vaikka omakustanne onkin. Kupru on 'sähköinen sarjakuvalehti' eli se tulee rietokonelevykkeinä, jossa on lehden lisäksi Kuplaruutu-kuvienseläsohjelma. Ohjelma toimii PC:n Win-

dows-ympäristössä ja on ihan näppärä. Kuprun sisällöstä kannattaa mainita Mäkisen supersankariparodia Magnectrimies vs. Ihomies. Magnectrimies muistetaan mm. Sarjainfero 2/94 kanneista.

Erikoisempaa laitua on myös B.E.M. n:o 2. Siinäin pahvilaitikkoon pakatun kymmenkunta vihkosta parodioivat absurdisti lapsuuden suuria eepoksia: E. R. Burroughsin Mars-kirjoja. Erittäin hieno idea ja erittäin tyylikäs toteutus. B.E.M. on kaikkea muuta kuin tavallinen, vanhanlainen sarjakuvalehti.

Jasso kaikilla mausteilla tarjoillaan särpimeksi **Jii Roikosen** omakustannealalle palaun kunniaksi. Roikonen maisteli ammattimaisen piirtämisen herkuja Hesarin lihapatojen äärellä pari vuotta ja palaa tällä A6-koon lehdellä yksinkertaisempaan ruokavalioon. Tarjolla on kaikkien aikojen toinen sekä aivan uutuore Jasso-seikkailu. Mielestäni Jasso sopii paremmin tukevaksi 64-sivuiseksi lukuloukkaaksi kuin hätäiseksi aamupalaksi sanomalehden sivulta.

Kustannettua

Tämän palstan tarkoitus ei kaikeksi ole tarkastella ankoja tai punanarkoja. Niinpä Rautuhullun ja Ruutuhullu-spesiaali Kersantti Napalmin kustantajaa Mikkelin nuorisotoimiston Sarjakuva-akatemia virallisemmin kuulosta kustantajaa ei kai voikaan tässä käsitellä. Ruutuhullu ja Kers. Napalm ovat siis ilmeisesti 'nuorisoin' aikaansaannoksia. Vaikutteet näkyvät fantasiana, totuuksia Ankkalinnasta, supersankareita tai niiden parodiaa. Parodia on siitä mukava tyyli, että sen

varjolla voi tehdä täsmälleen sitä mitä haluaa, vaikka lopputulos sitten olisikin juuri sitä, mitä yritettiin parodioida. **Markus Tuppuraisen** stripit Rautuhullussa ansaitsevat erikoismaininnan.

Akateemisen sarjakuvan tarjonnasta on pitänyt perinteisesti huolta Oulun yliopiston ylioppilaskunnan sarjakuvaseuran julkaisema Ruuvuri. Numero 11 on tavallista paksumpi, 70 sivua, mutta sisältöä riittäisi vähän vähemmälle sivumäärälle. Fantasiaa, ko-

keiluviritelmiä ja frankmillerismää löytyy tästäkin lehdessä. Sisällöstä yllättävän paljon on kuitenkin lukijaystävällistä sarjakuvaa.

Tampereen sarjakuvaseuran Sarjarista ei valitettavasti voi aina sanoa samaa. Lehden numero 39 on alaotsikoiltaan ja teemaltaan Laskeuma. Rankkuusennäysten tehtäily näyttää olevan Sarjarin tavoite. Se on tylsää, mutta onneksi Sarjarillakin on tarjota **Kaltsu Kallio**, joka melkein onkii lehden kuin lehden kuiville. Kaltsun Chrisu ja Kaltsu ostoksilla sekä Reima Mäkisen ekoperhehupailu ovat hienoja parisivuisia, mutta kuin eri lehdestä, kun niitä vertaa Sarjarin muuhun antiin.

Omakustanteita

Seuraavat käsiteltävät lehdet ovatkin sitten ilmeisesti niitä 'tyypillisiä' omakustannesarjakuvia. Vacuum on huolellisesti kokoonpannun näköinen lehti. Valitettavasti sisällön kanssa tekijät eivät ole olleet yhtä tarkkoja. Vacuumin tarjonta on kovin hajanaista: tilsamaita nonsensseä, ikävää teiniangstia ja ihmissuhdetutaroineja. Jälkinumäistä edustava **Maria Björklundin** jatkoille kestänee roki toisenkin lukukerran. Bonuksena Vacuumin mukana saa höpsön A7-kokoisen liitelehden.

Huolellista työtä on myös Kooma. Allekirjoittanutta eivät infantiilit splatter-revitykset ja ns. humoristiset seksijutut kuitenkaan ole ikinä jaksaneet kiinnostaa, joten hyvä toimitustyö menee hukkaan ainakin tämän lukijan kohdalla. Piirtäjinä mm. **Nalle Virolainen**, tohtori **Maninen** ja **J. Ruotsalainen**.

Hissi on hyvä esimerkki siitä, että lehden ulkonäöllä ei aina ole niin väliä, jos sisältö on omintakeista. Huterasti koottu ja vaatimaton Hissi on runollinen pikku julkaisu. Sisällössä määrittä ainoastaan hieman turha tajunnantarkentaminen pätkä. Teille (ja meille) kynnikoille on lehdessä räppinä muutama **Christer Nuutisen** piirtämä kuva.

Pieni on kooltaan myös Radioaktiivisia Aamupaloja #1, jonka täyttää suurimmaksi osaksi lyhyet tarinanpätkät. Sarjakuvantanti jää Tilsan markkimiseen ja Hynnisen teiniatemiin. Lehti räydyntää räjähtävän Kotoimaan karsauksen vankkaa rova-

niemeläistarjontaa omalla arktisella hysteriallaan.

Helppoa ei taida olla elämä erelässäkään, jos katsoo helsinkiläisen Kadonneet pojat 26:n (!) ankeaa talvista kantta. Ulkonäkö kuitenkin pettää, sillä rujosta piirrostyylisestä huolimatta lehden sarjakuvat ovat hengeltään varsin elämänmyönteisiä. **J. Stryman** kertoo hienosti koskettavia tarinoita tavallisen ihmisen elämästä pienellä omistisuuden mausteella. Tähän lehteen ei voi liittää väitettä sisällyksettömyydestä omakustanneroskasta.

Omituisuus itserakoituksena taas ei välttämättä jaksaa kantaa kokonaisen lehden verran. Imatra ja Ilmojen Korkeajännitys ei tarjoa lukijalleen juurikaan kiinnostavaa, johon tarttua. Näennäisrankka proosa ja vanhojen koreiden uusiokäyttö ovat jo koelettuja ideoita.

Vanhoilla eväillä arvelee pärjäävänsä myös Revulsion comicsin jouluspesiaali, joka pääsee arvosteluun sopivasti näin juhani-

nusta odotellessa. Veri roiskuu, kun joulupukki ja rontut saavat kyytiä. Nyt kun piirtämistaitojen kehitys on lähtenyt liikkeelle, kannattaisi alkaa kiinnittää enemmän huomiota juttujen sisältöön. ○

Arvostelun jatkajia:

PIENI KURPITSA n:ot 2, 3 ja 4 1994
4 10 mk (tai 30 mk/vuosi)
Suuri Kurpitsa, PL 260
33101 Tampere

KUPRU
15 mk
Reima Mäkisen
Halmajärventie 43
36100 Kangasala as.
E-mail: Reima.Makinen@pmfi.cc.tut.fi

B.E.M. n:o 2
Matti Hagelberg
Mäkelänkatu 18 A 14
00510 Helsinki

JASSO KAIKILLA MAUSTEILLA
Jii Roikonen

RUUTUHULLU ja KERSANTTI NAPALM (Ruutuhullu-spesiaali)
4 15 mk
Mikkelin nuorisotoimisto/Sarjakuva-akatemia
Porrassalminkatu 27
50100 Mikkei

RUUVARI 11
18 mk
OYY:n sarjakuvaseura
Ilpo Koskela
Kultatie 5 F
90250 Oulu

SARJARI 39, Laskeuma
15 mk
Tampereen sarjakuvaseura
P. A. Manninen
Korttelahdenkatu 10 12 A 8
33200 Tampere

VACUUM # 4
15 mk + 7 mk:n postimerkki
Bergman & Björklund
Ratakatu 12 as. 465
95100 Rovaniemi

KOOMA
Huvitatin 4 A 2
96300 Rovaniemi

HISSI, 5 mk + pm.
Jenni Roco
Antinkatu 7
15100 Lahti

RADIOAKTIIVISIA AAMUPALOJA #1
3 mk + 2,80 postim. tai 5 mk (sis. postim.)
Mikko Kuorinki
Karhentie 16 A 3
96500 Rovaniemi

KADONNEET POJAT 26
10 mk
Juhani Stryman
Kivisaarontie 4 B 11
00960 Helsinki

IMATRA JA ILMOJEN KORKEAJÄNNITYS
Kirsi Pelto
Oppipojankuja 19
00640 Helsinki

REVULSION COMICS 2
5 mk
Marko Karpov
Jokipojankatu 13
83500 Oulunkumpu

Suomen sarjakuvaseuran pienlehtivälitys

Perttu Mäkelä
Mannerheimintie 93 G 205
00270 Helsinki
(Ei rahaa tilauskuorasta!)

LEHTI	N:o	HINTA			
ABSOLUUTTINEN					
NOLLAPISTE	1	10			
AIVOTUSKIA	1	15			
ALPHA	2/91, 3/91, 4/91, 3/92, 4/92	25			
	1/92, 2/92	20			
ALPHA AIKA-KAUSIKIRJA	1	32			
HELOU KÄET & SON	9, 11	5			
HIEKKAA SUUHUN	2, 24	5			
	37, 39	2			
	23	10			
HORMI	1	10			
JURO	1	10			
JYMYHUULET	1	10			
KADONNEET POJAT	17	8			
	22	5			
KANNUS					
	12, 13, 16, 18, 19, 20, 21,				
	23, 25, 26, 27, 29, 31, 32				
	34, 35, 36, 38, 40	5			
	41	10			
KARJAPIANO	1, 2, 3, 4, 5	5			
KUPLA	8	5			
	10	7			
KUVASARJAT	2	5			
	3, 4, 5, 6, 8, 9	10			
	11, 12, 13	15			
KUVASIA	1	8			
KÄRKI					
	1/87, 2/87, 3/87				
	4/87, 1/88, 2/88				
	3/88, 4/88, 1/89, 2/89, 3/89,				
	4/89, 1/90, 2/90, 3/90, 4/90,				
	1/91, 2/91, 3/91, 4/91, 1/92,				
	2/92, 3/92	7			
LEHTI	1	10			
LOS MEAT BROS	1, 2	7			
MAALAISELÄMÄ	1	15			
NAARASSARJAT	2/92, 3/92, 1/93, 2/93	20			
	3/93, 4/93	25			
NOITARUMPU	1	15			
PIENI MURHE-NÄYTELMÄ	1	15			
PROFIILI	1	5			
PUMPSIS	1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 12, 13	5			
	10, 11, 14, 15, 16, 17, 18, 19	7			
RENDEZVOUS	1	20			
ROCK	1, 2	5			
RUUTUHULLU	1, 2	15			
RUUVARI	1, 2, 5, 6,	15			
	8	20			
	9	18			
SARJARI	4, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14,	5			
	15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22				
	23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30,				
	31, 32, 33, 34, 35, 36	7			
	37, 39	12			
STRIP	1	12			
SUURI KURPITSA	9, 11	7			
	12, 13, 14, 15, 16, 17	8			
	20, 25, 29, 33, 35, 37, 39, 41	15			
	21, 23, 24, 26, 31, 32	5			
	22, 27, 42	10			
	43	20			
	44	5			
TRIPPI	1, 2	8			
VACUUM	1	6			
ZIPPO	1	6			
ÄNKEÄNKÖ PÄIKIÄSI	1	12			
ALBUMIT					
MUNOZ & SAMPAYO					
ALACK SINNER 1, 1, 2		66			
K. DEITCH					
AL LEDICKER MUORIMPI JA					
ENÄTONIA KIROUS		40			
P. BAGGE					
BULLY BRADLEY					
MANAGERINA		38			
C. BURNS					
EL BORBÄH, TILYMMÄNPUOLEINEN DEKKARI		80			
PISTYNYN					
ELÄMÄLLE KIITOS		66			
MERCI A LA VIE		66			
R. UUSITALO					
HÄUSKÄÄ NAISTENPÄIVÄÄ ROLIVA RISSUNEN		42			
HAKKAUS SOKAISIE NABULI		40			
S. TOIVONEN					
IHMISEN RITTÄMÄTTÖMYYDESTÄ		36			
M. KUNNAS					
KOTILANT JAARTI		10			
T. MÄNNINEN					
KONRAD ORBITER		73			
K. LARMOLA					
KYTKIJÄT		82			
FRANGEN & HEIKURA					
MIMMÄ MIEHI		36			
T. KOIVISTO					
MÄMMÄÄ 1, 2, 3, 4		26			
P. KALLIO					
PIENIÄ TAPAUKSIA					
KESKIKOKOISEN IHMISEN ELÄMÄSTÄ		45			
STRIPPIARI					
J. PIRINEN					
SON KAIKKI VILJÄJÄN VÄRIT		25			
VIESTI ROSALLE					
J. TILSA					
TÄRMIKÄIMMÄI		42			
MUUTA					
ILJUNNIN SIN TIOS SPEDEL		3			
NORDIC COMICS					
REVUE 1, 2, 3		5			
NOTARY SQUARE	1/88	8			
POPULAR CULTURE	1, 2	5			
PUHEKUPLA (KIRJOITUKSIA SARJAKUVASTA)		33			
RUUTUJEN AIKA		60			
TÄHTIVAELTAJA	13	8			
	14, 14/8, 45, 16, 17, 18,				
	19, 20, 21, 22, 23, 24	10			
	25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32	12			
	33, 34, 35, 36, 39, 39, 40,	15			
	41, 42, 43, 44, 45, 46, 47	17			
	48, 49	24			
ÄÄNEKOKKI		5			